

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Szerdán.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlközásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VII. évfolyam.

Szászsebes, 1903. Márczius 4.

23. szám.

A fizetésrendezés.

Akár merre forduljunk s bárhol ereszkedjünk is szóba mostanában valamely állami alkalmazottal, bátran tehetünk fogadást százzal egy ellen, hogy első szava a most szönyegen fekvő fizetésrendezésre fog vonatkozni s halljuk számításait, hogy az új rendszer mellett mennyi lesz a nyeresége készpénzben s mennyi a vesztesége azokban a mellékjárandóságokban, a melyektől az új fizetésrendezés következtében el fog esni. A mennyi időt ezekre a kombinációkra úgy az állami tisztviselők, mint az altisztek az utolsó hetekben napról-napra valahányszor a lapok valamely új hírrel szogálnak a dologról, haszontalanul elpocsékolnak, az alatt az idő alatt bizon sok hasznos munkát lehetne végezni éppen annak az államnak az érdekében és javára, a mely ismét atyai gondoskodásának adja tanubizonyosságát akkor, midőn alkalmazottjai jólétét előmozdítani iparkodik.

Az állami erdészet szolgálatában állók részéről való megvitatása a kérdésnek most még egyáltalán korai és időszerűtlen, mert hiszen arról, hogy milyen lesz az a kárpótlás, melyet az állam úgy az erdészeti tisztviselőknek, mint az altiszteknek és a szolgáltnak nyújtani fog a lóttartási átalányok, illetményföldök, tűzifajárandóságok rekompenzációja-

képen, kivéve a vezető férfiakat és a tervezet előkészítő közegeket, alig van másnak biztos tudomása, már pedig pozitív adatok hiányában haszontalan időfecsérlés minden tárgyalgatás és vitatkozás. Mi a magunk részéről tartózkodunk attól, hogy idő előtt, tudniillik addig, míg az ügyről biztos tájékozást nem nyerhetünk, annak behatóbb tárgyalásába bocsátkozzunk. Hanem előlegezzük a magas kormányoknak s kivált a tárczája keretébe tartozó alkalmazottak javát és érdekeit mindig szíven viselő földmivelésügyi miniszter urnak azt a bizalmat, hogy mint mindig, úgy most is meg fogja találni a valóban nehéz és fogas kérdés megoldásának olyan módját, mely — kivéve a turbulens és folyton elégedetlenkedő elemeket — általános megnyugvásnak lesz a szülője.

A bizonyosság különben sem lehet már nagyon messze, mert a javaslatnál már a magyar országgyűlés pénzügyi bizottsága napok óta foglalkozik s így kilátás van arra, hogy a nála megvitatott javaslat mihamar az országgyűlés elé fog kerülni s ott valószínűleg rövid tárgyalás után el is lesz fogadva, legyünk tehát türelemmel addig, míg szentesített törvény alakjában megkapjuk a bizonyosságot s míg majd az egyes miniszteriumok intézkedni fognak a törvénynek saját alkalmazottjaikra vonatkozó végrehajtásáról, mert csak ez fogja megadni hű tükrét az egésznek.

Minket most az érdekel legjobban, hogy a

fővárosi lapok egyebek közt híret hozták annak is, hogy a tárgyalás alatt álló törvény értelmében jövőre, már tudniillik midőn a javaslatból szentesített törvény lesz, az állami kezelésbe vett községi s más hasonló erdők altiszti személyzete is ugyanazokban a fizetésekben fog részesítettetni, a melyekben majd a kincstári erdőknél alkalmazottak részesülendnek.

Arról, hogy ennek a hirnek mennyiben van szilárd alapja, közelebbi értesülés hiányában bizonyosat még nem irhatunk, de hogyha a hir majdan valónak bizonyul, az mindenestre egy nagy igazságtalanságnak és méltánytalanságnak lesz az orvoslója és az állami kezelésbe vett erdők altiszti személyzeténél bizonyára a legnagyobb örömmel lesz üdvözölve.

Azt, hogy az állami kezelésbe vett erdőknél alkalmazott altiszti és szolgaszemélyzet javadalmazásánál eddig fennálló rendszer az igazságosságnak még csak a legcsekélyebb alapjával sem birt, senki sem tagadhatja s erről könnyen meggyőződhetünk, ha mérlegbe vetjük ennek a személyzetnek szolgálati és javadalmazási viszonyait.

A szolgálatteljesítés, a fegyelmi szabályok, melyeknek az altiszti és szolga személyzet az állami kezelésbe vett erdőknél alá van vetve, az egész vonalon egy és ugyanaz, a szolgálat általában véve sokkal terhesebb, mint például az államkincstár vagy a közalapítványok erdeinél, mert míg az utóbbiaknál egy-egy altiszt

csak egy védkerületet lát el s mely lakásához is rendszerint közel fekszik, addig az állami kezelésbe vett erdőknél akár hány olyan altiszt akad — sőt bátran állithatjuk, hogy a tulajdonképpen nagyobb résznél ez az esett áll fenn — a kinek őrzési kerülete gyakran számos község határára terjed ki s napok kellenek ahhoz, hogy a hatáskörébe eső összes részeket beutazza s az ott alkalmazott szolga személyzetet, vagy a folyamatban levő erdősítési és termelési munkákat ellenőrizze, már pedig ez nem csak nagyobb testi megerőltetéssel, hanem terhesebb anyagi kiadásokkal is jár. A szolgálat és felelősség ugyanazonossága mellett tehát méltán megkívánható a javadalmazás egyformasága is, mert sem nem igazságos, sem nem méltányos dolog az, hogy ugyanazokért a szolgálmányokért az egyik többet kapjon, mint a másik.

Ennek az elvnek daczára eddig az állami kezelésbe vett erdőknél alkalmazott altiszti és szolga személyzet javadalmazása szinte annyi-félekép volt megállapítva, a hány törvényhatóság területén működött s ezek a javadalmazások néha a csodálatosságig eltértek egymástól, a legtöbbje pedig olyan silány, hogy abból egy család bizon még a legszerényebb igények mellett sem élhetett meg. Akad ugyanis akár-hány olyan állomás az állami kezelésbe vett erdőknél, a melynek összes javadalmazása 480 korona, melyből azután az alkalmazott altiszt lakást bérelni, tisztességes ruházatot (egyen-

TÁRCZA.

Márcziusi madárélet.

(Az „ERDÉSZETI UJSÁG” eredeti tárczája.)

Jön a tavasz s vele jönnek az enyhe időnek tollas hirnökei: várva-várt kedves madaraink. Ámbar e hóban az idő némelykor még zivatarokkal köszönt reánk, sőt olykor a truczos télapó deres szakála is hullattja a fehér pölyhőket s metsző fuvalom sir a targalyak között, mitől megborzong a vékonykabátkáju czinkemadár testecskeje, mintha villamos érintés futná által gyenge tagjait; — hanem azért mindez csak tehetetlen, hiu erőlködése már az időnek s nemsokára vigabb nótákat dudolgatnak a délről szabadult lanyha fuvalom szellemei, meleg leheletükkel pezsgésbe hozva a vért ereinkben, láthatatlan, bársonyos ujjakkal végig simítva arcunkat, melyen az öröm piros rózsái nyila-

doznak, mikre ragyogó fényt vetnek a kedveskedő tavaszi napsugár csókjai, melyek bibort, aranyat, fénycsillogást ömlesztzenek mindarra, a mire a nagy égő szem, Isten szeme: a nap rátekin. — A fénykévék szertefolynak, a földig érnek, melengetve a sárvilág hideg kergét, a korhatag növényi testek törekeny vázait, melyek oly szomorú jelképei a mulandóságnak, de egyszermind egy isteni poezisban burkolt reménynek is, melyből a megújulás bimbói fesledeznek... Most már nem zörög tiltakozón az avar, mintha csontvázakon temetőben járnánk! Nincs már hangjok; fölösláznak indult nedves testük, mintha könnyárban fürdenék — az öröm könnyárjában, mert hisz a könny harmatában feloszlik minden fájdalom, minden keserűség — és ám az engesztelődés örömmünepe mily gyönyörű: a fák szunnyadó rügye csókra feslik s visszacsókolja az életrehívó nagy szellem szent érintését, mely a napsugárban nyeri küldését, mely szétlővel a természet végtelen mindenségében. Ibolya, hóvirág megrezzen a hévsugarak csókjaitól, mintha forró vér szökелne

ruhát) beszerezni, sőt még tűzifát is vásárolni kénytelen; vajjon ezek fődözése után mi marad az ilyennek a megélhetésre? Nem vélünk tévedni akkor, midőn azt hisszük, hogy a sok szakvizsga nélküli egyén alkalmazásának oka leginkább ebben rejlik, mert az ilyen lehetetlen javadalmazású állásokra alig pályázhat más, mint valamely az állomáshelyen lakó gazda vagy mesterember, ki ezt az állást talán inkább csak tekintélyének emelése, vagy pedig némi mellékjövedelem szerzése czéljából fogadja el.

Ha a hírlapok hire való és a törvényhozás csakugyan a kincstáriakéhoz viszonyítva fogja rendezni az állami kezelésbe vett erdőknél alkalmazott altiszti és szolga személyzet javadalmazását, akkor ez új korszakot fog jelenteni hazánk erdőgazdaságában, melynek áldást hozó gyümölcseit csakhamar az egész vonalon látni fogjuk.

Szerény véleményünk szerint azonban itt még nem szabad megállni az államnak, hanem tovább kell mennie egy lépéssel, ha tőkéletes és teljes munkát akar végezni. Ez a lépés pedig nem más, mint az állami kezelésbe vett erdők altiszti és szolga személyzetének az államosítása s ez által részükre mind ama kedvezmények biztosítása, melyekkel fölöttük a kincstár szolgálatában lévők állanak.

Azt hisszük kölömben, hogy ez is csak idő kérdése, sőt az sem lehetetlen, hogy már most, a fizetésrendezés keretében meg fog történni.

Adja Isten, hogy úgy legyen.

A róka fogása és vadászata.

Irta: **Lakatos Károly.**
(Folytatása).

A vadászatilag eszközözlendő rókapusztításnak egyik leginkább gyakorolt neme a tacsóval való kiugratás. Ehhez alkalmas kutya kell, vagyis olyan eb, mely nem csak ugatja, hanem meg is meri támadni a rókát, annélkül, hogy mindjárt megölné azt. A gyilkos természetű, tulmérgecs tacsó tehát erre a czélra nem alkalmas, épugy a folyton helyhangokat adó, ugatásával a vadat lekötő, de azt kellőleg nem szórító tacsó sem; az ilyen a kiásásnál tehet jó szolgálatot, de rókaugratásra nem való, ellenben egy jó tacsó többet ér 100 énekes tacsónál: csakugy igazi jó ugrató-tacsóra igen nehéz szert tenni és nem is sok van. Ennek tulajdonítható, hogy sok vadász — a temérdek sikertelenség folytán is persze — el sem akarja hinni, hogy léteznék oly eb, mely a rókát odujából előhozni (kihajtani) képes volna, ha csak megölve nem, mint ahogy a fokszik szokták. Hanem tagadhatatlan, hogy nemelyik emeletes, régi oduból a legjobb tacsó se képes a ravaszdit levés alá kihozni, viszont némelyik rókával épen nem bír a tacsó, bármily bátor és kitaró támadó legyen is, különben. Szóval megállapíthatjuk, hogy léteznek oly rókák, melyeket kihajtani nem lehet és pedig vagy a terepviszonyok- vagy egyéb körülményeknél fogva melyek a földalatti aziliummal állnak szoros összefüggésben, vagy pedig mert a róka biztos mentsvárát elhagyni egyáltalában nem akarja, akármilyen nyugtalanító hajszában részesül is. Azonban a vadász ügyessége sokszor eredményes befolyással lehet a hajszára, ha t. i. ért az ebek dirigálásához, ami különben nagyon egyszerű. Ha ugyanis a koma hosszabb zaklatás után se ugranék ki s az eb mindig ugyanazon helyen ugatja, akkor czélszerű az előző ebet mindig más rókafolyosón át bocsájtani a

gyenge növénytestük minden finom idegében — és megnyitják szüziés kelyhüket vágyakozva, mézet kínálva s méz után vágyva, mely megédesítse hókeblük édes titkait, melyeket néha a csapohár lepke pajzánul meg-rabol. — Behat a melengető fuvalom a legtítkosabb földi rejtekbe is és nyüzsgés, forrongás támad a nyomában: lepkék röppennek ki oduikból, bogárcák kapnak serkenetre s zümmögés támad az üvegtiszta levegőben, mely sejtelmes kicsiségű lényekkel lesz tele, az állatélet apró képviselőivel, melyeknek ez a meleg fuvalom a lelke, mely életre, tevékenységre ébreszti őket. — A növényi élet szivverése is mintha hallatszának; mintha megrázkódnának a fák és mintha elhaló sóhajok lebbennének a galy között... Oly különösen bólintgatnak a kinyult ágkarok, mintha integetnének egymásnak és a koronájuk is egymásfelé hajladoz, mintha megakarnák ölelni egymás derekát, mintha büszke fejük egymás vállára kíváncznék — ugy bóbítnak, ugy hajladoznak szerelmesen, édes kinnal, az élennyel telt, napsugaras magasban. — A züllött

kopárságokon nemsokára üde fü üti ki magát; egy-egy havárvány levelet is lobogtat a tavaszi szellő a duzzadni kezdő ágakon, bár a zöld világ, virágillat még messze van, csak remény buzog még a szívekben. A korai levélkék azonban immár a testesülő remény jelképes lobogói, mert „jönni fog, a minek jönni kell“... A fakó földtestnek már is tűnik, egyre tünedezik a beteges, koldusszegény arczatja; vedlett fakóságát lassanként dus növényi élet puha bársonya vonja be, melyek közül apró virágfejek: a flóra kedves kis törpéi kandikálnak elő; míg a buja tenyészet szövevényei közt a hatlábu világ serényebbjei sűrögnek, nyüzsögnek, örülnek az életnek. Itt a szorgos hangya siet tova kémlő uton, amott apró színes, meg fekete bogárcák bujkálnak a fügyökerek alatt virgoncz igyekezettel; majd a nagyobb testii prücsök is feltűnik a fütenger prairie-je közt, nagyokat ugorván néha-néha jókedvében, mint valami bakszász, ha „megjöttek a kecskéi“ neki. A hol pedig a fü között tenyérynvi vigályost alkot a hiányosság, ott csoportokban sütkéreznek az apró

mentsvár sánczai közé, mert azáltal, hogy az eb mindig más oldalról támad, sokkal könnyebben kényszerítheti a makacs vadat odvának elhagyására. Néha azzal is sikerült a rókát helyéből kizökkenteni, ha azon hely fölött, hol a róka az eb tartós helybenugatásából következtetve, megfeküdt: erős dobogást viszünk véghez, mely úgy történik, hogy csákánynyal, ásóval tartósan ütögetjük a talajt. Ha ez sem használ, akkor az utolsó fortélyhoz kell folyamodnunk, amely ugyan elég unalmas, de sokszor beválik. Az ebet ugyanis pórázra fűzzük, azután pedig teljes csendben jó $\frac{3}{4}$ -ed óráig őrt állunk a rókavárnál. A róka távozást sejtve, másrészt pedig félvén egy újabb támadás eshetőségétől, a csendet felhasználva, előbujik (ha előbujik!). — Ha ez a fortély se vezetne sikerre, akkor csakugyan nincs más hátra, mint a rókát vagy kiásni, vagy pedig durrantóval kergetni ki odujából. Ez a módszer különben csalahatatlán; száz eset közül 99-szer biztos sikert érhetni el vele. Miért is, akinek nincs érzéke a tacskozashoz, vagy nincs jó ugrató kutyája, avagy végre, mert a kiásásban sem leli örömét és mégis biztos eredményt akar elérni, annak bátran ajánlhatom ezt az általam sokszorosan kipróbált, csalahatatlan módszert, amely különben amily sikeres, ép oly egyszerű is a maga nemében. A durrantó nem áll másból, mint egy puskaporral megtöltött, jól eldugaszolt s a gyújtólyukon át felkanóczozott 16-os patronból. Ezt a következőkép készítjük el a használatra: Mindenek előtt (már használt patron véve) a gyutacsot fávoltjuk el belőle, azután a gyújtólyukon át a kanóczot bevezetve, a patronon áthuzzuk s a patron bedugására szolgáló parafadugaszon is átvezetve, egy kis keresztbekötött fácska segélvél abban megerősítjük. Ezután megtöltjük a patronot komisz löporral (legalább is 10 gramm legyen benne), úgy, hogy a kanócz függélyesen a löporoszlop közepén álljon; majd a kanóczot meghuzva, a felszerelt patrot szorosan bedugaszoljuk és

ezzel kész a „durrantó“. — Csak arra kell ügyelni, hogy a dugasz a löporoszlopot érje és szorosan tartsa; ellenesetben a gyújtólyukakon át sok löpor kihullanék. Ha már most használni akarjuk a durrantót, ez úgy történik, hogy egy lehető hosszú és hajlékony villás ág segélyével betoljuk azt a rókalyukba oly mélyen, amilyen mélyen csak lehet (miközben a kanóczot valamely segédkező egyén feszesen tartja), azután pedig a pusokákat figyelemre intve, a kanóczot meggyújtjuk s abban a pillanatban el is ugrunk az odutól. A másik perczben egy tompa dördülés fog hallatszani s majdnem ugyanabban a pillanatban a róka ész nélkül rohan elő. Ha netalán valami ősrégi emeletes rókavárral lenne dolgunk, akkor czélszerű egyszerre két, sőt ha sok a bejárás, három durrantót vezényszóra felrobbantani (a kanóczot meggyújtani), természetesen mindenik patron más lyukba elhelyezve, miért is annyi felszerelt patron viszünk magunkkal, amennyi bőven elég a tervbe vett rókalyukakhoz. Itt figyelmeztetek arra, hogy néha sok baj van a kanócz impregnálásával a biztos sülés rovására, azért használat előtt ajánlatos azt kipróbálni s biztos, villámszerű égéséről meggyőződni, nehogy kint a tetthelyen kudarcot valljunk vele. Én mindig vastag spárgát használok e czélra, de mindamellett olyant, mely a patron gyújtólyukában könnyen mozog, nem szorul és petroleummal s kátránnyal itatom be egész végétében. Egyébiránt, akinek van valami gyógyszerész ismerőse, kérjen attól tanácsot a helyes impregnálásra vonatkozólag, mely esetben sok bosszuságtól mentheti meg magát. És itt még megjegyzem, hogy a kanócznak legalább is két méter hosszúnak kell lenni. — Legalkalmasabb idő a róka kiugratására (akár tacskövel, akár durrantóval akarjuk azt véghezvinni) a február hónap, amikor a rókák háztüznézőbe járnak. Tartós tél után egész márczius hó folyamán jól ugrik a róka, sőt kivételesen április hó eleje is alkalmas az ugratásra. A bagzási

bogárhadak, kisebbek-nagyobbak szép egyetértésben. Némelyik a hátán fekszik bogármódra s belekalimpál vékony lábacskaival az aranyos napfénybe nagy kéjesen; mások meg máskép szórakoznak. Itt-ott előbujik egy-egy pille is, növelve mindegyik a tavasz szenzációját: majd a bogárvilág szárnyon járó alakjaival szórja tele a kikelet a levegőt, melyek mint csillanó aranyziporkák hullámozva, lejtik könnyed legi tánczaikat a fénypárás ragyogásban. — Az égen is mind sűrűbben kezdenek feltűnni azok a bizonyos árnyak, mozgó hieroglifek s beszédes lesz a levegő az egyre érkező szárnyasok örömszózataitól. A csillagos esték és éjszakáknak a megszokott siri némaságát valami különös nyüzsgés élénkíti meg, különös suhogások, suhintások, zizegések ezüsttiszta kandenciája hallatszik le egyre a magasból, mit halk, érzelmes, majd érdes szólások követnek; mignem ismét remek, cifra füttyölések lépnek uralomra, mintha csikósok füttyögetnének valahol a ménes körül. Így folyik ez szakadatlanul éjjel és nappal, bár keveset látunk, inkább csak hallunk a nagy moz-

galomból. A hangok elszállnak a fülhöz a kietlen háztömkelegek között is; a gázlángok lidérczfénye csalogatja a szárnyas népet is, ereszkednek lejjebb és lejjebb, végül csalódottan, csodálkozó zsvajjal suhannak el a földi fénycsillagok felett. Ám mi csak szólásokat hallunk, legfeljebb árnyakat sejtünk inkább, mint látunk, melyek homályba vesznek, beleoszlanak az éj fekete misztériumába nyomtalanul, mint a sejtelmes álom tűnő árnyképei. — Nem is sejtí a naiv városi halandó, mi megy végbe márcziusi éjszakákon fönt a magas, sötét régiók végtelenségében! — nem is képzei, micsoda forrongás, minő élénk népvándorlás folyik ottan a madarak jeltelen légi országutjain! Ugyszólván madár madarat ér egy-egy darabján a mérhetetlen ürnek, melyek legtöbbször szabályos geometriai alakzatokba sorakozva, hasogatják aczélimu szárnyaikkal a levegő óceánját. Ha a falkák, csapatok szétválnak, az már a fáradtság jele s leszállási, pihenési hajlamról tanuskodik; úgy van az akkor is, ha az éji derengésben a gázlángok vibráló fénye s a kivilágított városok felett előmlő

idő alatt a rókák közt igen élénk mozgalom fejlődik ki. A szukák gyakran több kan által kísérve, oduba vonulnak, a fölös kanok pedig pár után kószálva, nagy mozgékonytságot fejtenek ki és messzire elkalandoznak eredeti tartózkodási helyüktől, minek következtében sok elhagyott rókavár egyszerre csak vendéget kap, miért is a koslatás idejében az ismert rókalyukakat rövid időnként vizsgálat alá kell venni. A lakottakat azután a délelőtti órákban látogatjuk meg tacskozás vagy durrantóval való rókaugratás végett; csak megelőzőleg, ha lehet, a rókalyukak környékét hajtassuk meg, hogy az esetleg kint levő ravaszdiak sánczaik közé meneküljenek, honnan a messziről jött vendégeket a koslatási idő elején igen könnyen kaphatjuk ki, mert az épen elfoglalt, tán eddig nem is ismert idegen lakásban, a kellő tájékozottság hiányában is egyrészt, nem érezvén magukat kellő biztonságra a kósza jövevények, támanáskor már azon melegében iparkodnak a gyanus szállást elhagyni. Többnyire így történik ez akkor is, ha valamely oduban meghuzódott rókaszukával több kant találunk együtt, ami nagy róka-állomány mellett gyakran megesik. Később, ha az anyaróka már megkölykezett, a kiugratás már nem igen sikerül, mert a rókamama inkább kész élet-halálharcot vívni féltett kölykei védelmében, semhogy a menekülést választaná, sőt nem ritkán a durrantóval sem mozdítható ki helyéből és ily esetben csak kiásás által lehet hozzá s kölykeihez férközni. — Gyakran előfordul, hogy a nagyon megháborgatott, de ki nem ásott róka kölykeit a szántóföldek közt kotort ideiglenes oduba czipeli; azért ha valamely előbb lakott odu hirtelen kiürülését tapasztaljuk, a környékét tüzetes vizsgálat alá kell venni a hevenyészett rókátanya fölfedezése céljából, melyből azután a beste familiát könnyű szerrel kikapathatjuk. Csak ügyelni kell arra, hogy olyankor támadjuk meg a rókavárat, amidőn az anyaróka is bent tartózkodik, ellenesetben békén kell hagyni a kis bestiákat;

azonban az anyaróka megkerítése céljából csapóvasat állítunk az oduba s annak bejárata elé. Ha azután az öreg szuka áldozatul esett — többnyire már az első éjszakán — a fiatalokat kiáshatjuk, vagy pedig fogas tacskokat eresztünk rájuk.*)

(Folytatása következik).

Hasznos tudnivalók.

A sertéshizlalás szabályai. A gazda vagy hizlaló a maga körülményeihez és viszonyaihoz képest sokféleképen kezdheti meg, folytathatja és fejezheti be a hizlalást, bizonyos főbb szabályokat azonban mindenképen czélszerű figyelemre méltatni. Ilyenek a következők:

1. A hizlalási időt úgy kell beosztani, hogy a legforróbb nyári és leghidegebb téli hónapokat lehetőleg elkerüljük, mert a túl nagy meleg vagy túl erős hideg a hizlalásra nem előnyös.

2. Ha valaki 3—4 vagy több darab sertést akar hizlalni egy csoportban, akkor a mennyire lehet, egy falkából válogassa össze az állatokat, mert az ilyen egy nyájából eredő disznók egymáshoz vannak szokva, egymást nem üldözik, nem nyugtalanítják, s így az evésben és javulásban nem gátolják.

3. Legyenek a hizóba állított sertések lehetőleg egykorúak is, mert ezek számára az eleség kiszabása is könnyebb, az egyöntetű gyarapodás is biztosabb.

4. Ha gyarapodásban visszamaradó, betegeskedő vagy nyugtalan, marakodó, a többieket zavaró disznók volnának a hizók között, azokat legjobb kiverni onnan, mert csak hátrányára vannak a többieknek.

5. Azon kell lenni, hogy a hizlalás minél rövidebb idő alatt bevégeződjék, mert a hizlalás első hónapjaiban szokott legnagyobb lenni a gyarapodás, amely később mindinkább csökken s végre megszűnik. Pénzben kifejezve, ha például a hizlalás első szakában

*) A fias róka rendszeren többé-kevésbé összemarja a tacsokot, miért is a sebek kimosásához (és itatáshoz) friss víz (és kötszerek) nélkül sohasem szabad tacsokozásra indulni.

viztükörszerű fényhullámok csillogása ejti tévedésbe és csábítja magához őket, éppen mint a lápok felett bolyongó lidérczfény a téveteg utast, mely hiába kergeti a folyton távozó-libegő kísértetet s addig üzi-hajtja, míg végre maga is a mocsárba vesz. A szegény szárnyas vándorokat is ilyenforma sors éri néha. Megesik ugyanis nem egyszer, hogy a fényhullámok, libegő tűznyelvek csábító fényköréhez a ködös éji sötétségben nagyon is közel jutva, tömegesen zuzzák össze magukat a magas épületek, kémények s magasra felnyúló fák veszedelmes akadályain, úgy, hogy halomszámra fekszenek az utca kövén a megtévedt szerencsétlen szárnyasok hullái. — Hogy mennyi mindenféle madárnak képezi rendszeres felvonulási idejét a tavasz küszöbét képező márczius hava — elég megemlítenem, hogy a kényesebb fajok kivételével költözőkódó madaraink legnagyobb része e hóban tér vissza. Mikor úgy márczius 18—20-ika táján golyakelepelés csóditja össze a nádfedes viskók lakóit, — akkorra a vízi és mocsári madárság a nagy tavaszi hurezolkodásnak jóformán a végére jutott már — s

kivált ha állandóan tartós tavaszias légáramlatok déli enyhe fuvalma lép uralomra a kontinens felett s tartós jellegében meteorológiai intensitások által meg nem zavartatik: a madárköltözőkódás a legszebb rendben nyeri lefolyását s a fajok nagy részére nézve ápril első harmadában végleges befejezést nyer. Ellenben, ha a vízvázasztók s magas határvidékek hótól borítva a létkérdés problémáját a legszigorubb feladatokban tüzik elébök s tartós jellegű, télies zivatarok által is meglepetve, visszavonulásra, avagy tartós veszteglésre kényszerülnek, — az ily balkörülmények nemcsak hogy megakasztják, sőt visszavetik fölvonulásuk rendes menetét, de teljesen szabálytalan, rendellenes hulladozássá alakítják át azt s minden fázis nélkül valóvá teszik egész tavaszi mozgalmukat. Szóval a korai kitavaszkodás s tartós lanyha idő rendes lefolyásu, ellenben az időbeli turbulenciák rendellenes, szórványos madárhuzásokat eredményeznek; de tény e mellett az is, hogy az utótelek teljesen megbontván minden rendszerszerű formáját a felvonulás lefolyásának, azt nem-

egy kilogramm sulyszaporulat előállítására 23 krajczárba kerül, a hizlalás utolsó hónapjában már legalább is 33 krajczárba fog kerülni, a mi tehát nem kicsinylendő különbség.

6. Napjában okvetlenül kétszer, de ha lehet, háromszor etessünk s mindannyiszor teljes jóllakásig, mert különben egyéb bajoktól eltekintve is, az anyyira előnyös gyors hizást el nem érhetjük: Ha pedig nagyon is sokszor etetünk, annak a bajnak lehetünk kitéve, hogy a sertések a takarmányt pocskolják s hogy sertéseink hamarabb szüntetik be az evést mielőtt késre érettekké válhattak volna.

7. Tiszta, mocsok által be nem rondított s egészséges anyagot nyujtsunk hizóinknak, mert ezek különösen a hizottság egy bizonyos fokán még a legjobb eleséget is sokszor csak akkor eszik meg szívesen, ha az kellő módon van számukra elkészítve.

8. Megfelelő mennyiségű só és elegendő mennyiségű jó ivóvíz nélkül a hizó nem gyarapszik, ezért erről gondoskodni kell. Fekhelyük tisztán tartandó, mert piszkos ólban könnyen veszedelmes betegségek érhetik őket.

9. A hizót mozdulatlanságra kárhoztatni hátrányos, sőt különösen veszélyes is oly esetben, mikor mint rideg állat mozgásközben kereste és emésztette meg eledelét, gondoskodjunk hát arról, hogy kissé mozoghasson, de azért ne hajhászszuk, hanem bizzuk rá, hogy mikor és mennyit mozogjon; a mint jobban és jobban nehezkedik, ugyis mindinkább többet-többet fog heverni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kátrány a fasebekre. A kátrányt a legkisebb aggodalom nélkül alkalmazhatjuk minden nagyobb s oly fasebekenél, melyek az ágak lefűrészelése által keletkeztek. Alkalmazására a legkedvezőbb időszak, valamint egyáltalán a gyümölcsfák tisztogatására: az ősz és a tél, mert ilyenkor a kátrány rögtön több milliméternyire behatol a fatestnek valamennyi nyitott szervébe; megöli ugyan ezeket, de az alatta levő egészségeseket is megvédi a szétrombolástól. Tavasszal és nyáron ellenben a hatalmasan felfelé iparkodó nedvek befolyása következtében nemcsak hogy nem hatol be, hanem még kívül is csak rosszul ragad s igen hiányosan zár.

Holdfényes éjszakán. Borzalmas vérengzés történt a minap éjszaka, mint jászberényi tudósítónk írja,

csak hogy szórványossá, de legtöbbször igen rövid időtartamúvá is teszik, roppant madártömegeket hajtva át igen rövid idő alatt a kontinens földségének nyugopontokul most alig szolgáló határai felett. — Habár a madarak fölvonulásának időtartama némely fajra nézve kiterjed május havának egy részére is; de azért e hóval a tavaszi madármozgalom a végbefejezés határai között mozog már. Mikor az öntések, vadvizek és tavak felett a czerkók (Hydrochelidon) csapatostól kezdenek jelentkezni s a fehér kontyu bakesó indiscret vakkantásai mind hangzatosabbá teszik a tavaszi alkonyok méla csendjét a lápok világa körül, — akkor már nagyon kevés hiányzik a visszahurezolkozó szárnyas lények közül.

Lakatos Károly.

az ugynevezett muszáji tanyák egyikén. Marinka Tóth Pál meglátogatta mostohaöccsét, Istvánt. Aznap gyönyörű éjszaka volt, a hold ezüsttel vonta be a vidéket. Nyugodtan aludt a tanyák népe, csak a vendég, Marinka Tóth Pál volt ébren. Fölkelt, kiment az udvarra s a hold fényénél élesre fente kését. Azután visszament a szobába s kését könyörtelenül beledöfte a gazda tizenhét esztendő fiaának a szívébe. Az áldozat jajkiáltására fölriadt az anyja, de a gyilkos csakhamar elnémitotta a siránkozó asszonyt: késével őt is agyonszurta. A mikor látta, hogy mind a ketten meghaltak, kiment a kamarába s a bevilágító hold fényénél kutatni kezdte sógornője takarékpénztári könyvét, de nem akadt rá. Erre az istállóba sietett, a hol öcsce aludt. Utközben baltát ragadott s azzal fejbevágta az alvó embert. Rettenetes küzdelem támadt erre a két erős ember között. Marinka Tóth Pál a baltával vagdosott, öcsce pedig késsel védekedett. Kikerültek az udvarra s a holdfényes éjszakában vívtak az élet-halálharcot. Több sebből véreztek már mind a ketten, a mikor végre szomszédos tanyákról összefutottak az emberek s nagynehezen megkötözték a gyilkost. Marinka azonban később kiszabadította magát kötelékéből s Jászberénybe sietett, a hol önként jelentkezett a rendőrségen. Reggel a járásbírósg fogházába kísérték. Másnap Vizsney Béla dr. járási tisztiorvos fölboncolta a két halottat. A bűnös ember, a kit Milaszevics dr. szolnoki kir. ügyész is kihallgatott, azt vallotta, hogy nemcsak mostohaöccse családját akarta kiirtani, hanem meggyilkolta volna másik öccsét is, a ki a szomszédos tanyák egyikén lakik. Mindeme szörnyűséget azért akarta elkövetni, hogy szülei örökségét magához kaparintsa.

Az áruló büntetése. A sárpataki erdőben különös leletre bukkant Vizsney Márton erdőkerülő. Amint az erdőben barangolt, egy embert talált, aki egy vastag fához volt kötözve. A kerülő azonnal felismerte, hogy a megkötözött ember Hurka Ferencz sárpataki lakos, aki azonban már halva volt. Vizsney azonnal értesítette a leletről Hurka feleségét, aki már mindenfelé kereste férjét. Értesítette az előjáróságot és a csendőrséget is. A csendőrök még aznap letartóztatták Rojcsik György, Benjak Márton és Kueina István sárpataki lakosokat, akik minden vonakodás nélkül vallották be, hogy ők kötötték ki Hurka Ferenczet, hogy bosszút álljanak rajta. Hurka, amint ezt a letartóztatottak előadták, egy időben együtt járt velük az erdőbe orvvadászatra és a mikor vad nem került terítékre, fát loptak. Ezelőtt egy hónappal egy elejtett őzbakon összeveszték s attól kezdve Hurka nem tartott velük, hanem magánosan járt orvvadászatra, őket pedig több ízben elárulta az erdészeknek, miért súlyosan meg is büntették őket. Egy héttel ezelőtt is Hurka árulta el őket s ekkor elhatározták, hogy bosszút állnak rajta. Előző szombaton éjjel meglesték Hurkát az erdőben, ekkor meglógták, kötéllal egy fához kötötték s amikor így ártalmatlanná tették, a száját szétfeszítették és a nyelvéből egy darabot levágtak. Azután otthagyták az erdőben, abban a reményben, hogy mire rátalálnak a farkasok szétépik. A három gonosztevőt letartóztatták.

Szerkesztői üzenetek.

Id. Horváth István urnak. Szt. Benedek. Ugy a mult év második, mint a folyó év első felére küldött előfizetést annak idején köszönettel vettük, mit ezennel nyugtázunk. **Csekei Károly** urnak. Á. Várszeg. A 4 K előfizetés beérkezett Zsebnaptárról gondoskodni fogunk, ha még kapható lesz. **Hajduk János** urnak. Sz. Kövesd. Lapjainkból a 15-ik szám véletlen baleset folytán annyira elfogyott, hogy nem tudunk teljes évfolyamot adni; bizon azok, kik előfizetéseikkel egyszerűen meg-

ugrottak — pedig számosan vannak — legalább annyit megtehettek volna, hogy a meg nem fizetett lapokat visszaküldnék, akkor azokat legalább a tisztességesebb elemeknek adhatnók át. Kivánságát különben nyilvántartjuk s ha lehet segítünk a bajon. **Oberkirch Gyula** urnak. Szt. Margita. A 4 korona előfizetés beérkezett. A lelővési jegyzék lapunk jövő számában fog megjelenni. Köszönet! **Ifj. Vancsa Mihály** urnak. Nyén. Előfizetése március végeig rendezve van. Másik kérdésére külön válaszolunk. **Moha Alajos** urnak. Kisiblye. Ugy a 8 K előfizetést, mint az özv. Krizsánné részére küldött 6 K köszönettel vettük. **Blaskó István** urnak. Báltaszék. A vadóri (vadász) szakvizsgák az erdőőrökkel egyszerre lesznek megtartva de csak bizonyos helyeken, miről a hirdetmény rendszeren szeptember hónapban lesz kiadva s lapunkban is közölve. A jelentkezés feltételeiről legközelebb bővebben írunk, valamint a szükséges bizonyítványokról is.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Szép írásu

és az irodai teendőkben jártas 27 éves csinos, művelt fiatalember, nőtlen, ki már állami szolgálatban 5 éven át mint előléptetett altiszt alkalmazva volt s kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, szerényebb díjazás mellett is erdőlegényi állásra ajánlkozik. Szíves megkeresések küldendők: **SIMON MIHÁLY**, Vitnyéd, Sopron megye.

4—5

Állást keres

egy szakvizsgázott erdőőr, ki a magyar, német és szláv nyelveket beszéli és az összes gazdasági és erdészeti teendőkben teljes jártassággal bír, miről jó bizonyítványai tanuskodnak.

Bármily állást azonnal hajlandó elfoglalni. Címe megtudható a lap kiadóhivatalánál.

Ajánkozás.

Erdőőri szakiskolát a múlt évben végzett s az erdőőri szakvizsgát is jó sikerrel letett fiatalember megfelelő állást keres. Ért különösen a fiatal csemeték ápolásához és a gyümölcsfák neveléséhez. Nyélvismerete a magyar, német és román. Megkeresések intézendők: ifj. **Vancsa Mihály**, vizsgázott erdőőr címére, Nyén, u. p. Bodola, Háromszék vármegye. 3—5

Kitűnő minőségű
Erdészeti magvak

Kaphatók

FARAGÓ BÉLA
Magyar Fenyőmag Pergető Gyárában
Zala-Egerszegen.

3—0

Minden kiállításon kitüntetve; a párisi világkiállításon ezüst éremmel, az 1901 évi pozsonyi mezőgazdasági kiállításon arany éremmel és elismerő oklevéllel. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Szárnyasaink.

Az egyedüli magyar nyelvű baromfitenyésztési képes szaklap foglalkozik a baromfitenyésztés összes ágaival, betegségeivel és ezek gyógykezeléseivel. A lap az Országos Baromfitenyésztési Egyesület hivatalos közlönye és **Parthay Géza** igazgató szerkeszti. Előfizetési ára egész évre 8 korona, fél évre 4 korona. Mutatvány számokat szívesen küld a kiadóhivatal:

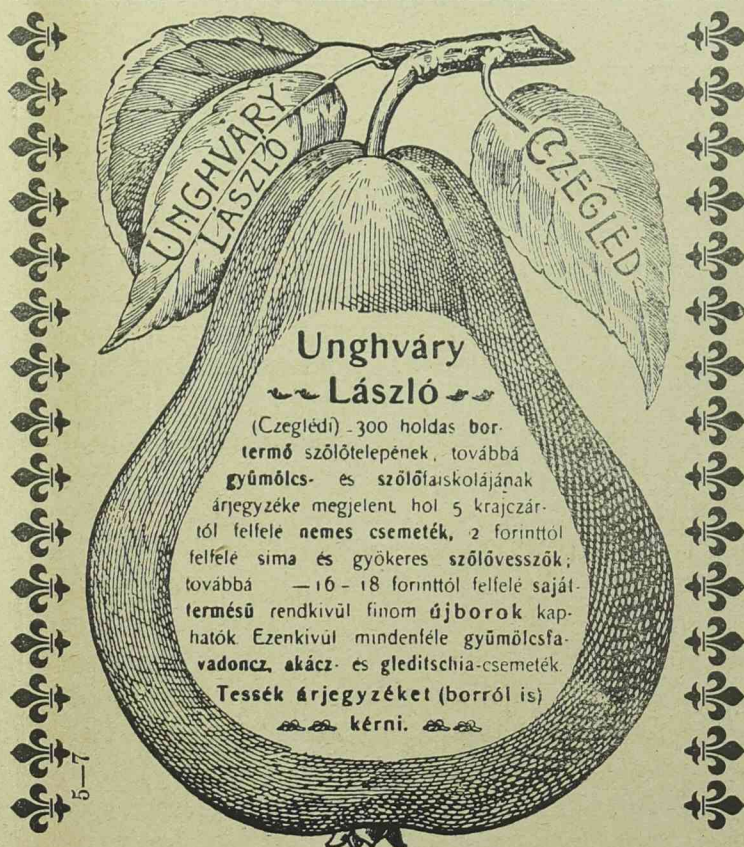
Budapest, Rottenbiller-utca 30 szám.

ÉLŐ VAD!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat, vad tengeri nyulakat, baglyokat és minden más állatokat magas áron vásárol az „Élőállat-kiviteli vállalat és állatnagykereskedő”: **O. Frank, Wien IV., Waaggasse Nr. 12.** Továbbá szállítok mindennemű élő vadat és más első minőségű állatot. Minden vadásznak és vadászatkedvelőnek nélkülözhetlen tanácsadóval ellátott képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Csoportos nyulfogáshoz saját hálóimat és foglyok s fácánok szállításához saját csomagolási eszközeimet bérmentve küldöm meg.

Vadászat és Állatvilág.

Vadászati zoológiai és kinológiai képes szaklap **Bárony István** és **Fónagy József** közreműködésével szerkeszti **Parthay Géza**. Előfizetési ára egész évre 8 kor., fél évre 4 korona. Mutatvány-számokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő es. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósági Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönbben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthező számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legújabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megtevesztetni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő es. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósági Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája

Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és a ok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRÁÜZLETE.

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS FELTALÁLÓJA A REMONTOIR INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL KÉSZPENZÉRT, VALAMINT RÉSZZLETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészies kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászáti képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.